

O “soño portorriqueño” de Obama

Description

Coa súa histórica visita a Porto Rico o pasado 14 de xuño, a primeira dun presidente estadounidense en cincuenta anos, Barack Obama relanza a súa campaña electoral 2012 a fin de proveerse do apoio do influente voto portorriqueño en EEUU, prometendo impulsar un referendo que dirima o futuro estatuto da illa caribeña, actualmente Estado Libre Asociado de Washington.

En EEUU viven actualmente 4,6 millóns de portorriqueños, unha comunidade non menos apetecible desde o punto de vista electoral, e máis cando o voto hispano aumenta en cada elección o seu caudal de influencia política nese país. Baixo esta premisa, o presidente estadounidense Barack Obama visitou Porto Rico o pasado martes 14, moi probablemente coa mente enfocada nas eleccións presidenciais en EEUU, previstas para novembro de 2012.

Esta perspectiva electoral de Obama consolídase cos datos. Os portorriqueños son un importante bloque de votantes en Florida, onde viven 700.000 nativos dese país que poderían axudar a Obama a compensar a influencia da poderosa comunidade cubana, con maior orientación electoral cara ao Partido Republicano. Obama gañou en Florida nos comicios de 2008 e espera conservar o voto ao seu favor neste estado para asegurarse a reelección en 2012.

Os portorriqueños que viven en EEUU poden votar nas eleccións presidenciais, a diferenza dos 3,9 millóns que viven na illa caribeña, que só poden votar nas primarias presidenciais. Por iso, Obama necesita asegurar o maior caudal de votos posibles nunha comunidade, a hispana, que sente desconcertada ante a crise económica e a incapacidade do presidente estadounidense para concretar unha reforma migratoria que satisfaga as demandas dos inmigrantes latinoamericanos.

Referendo para 2011?

Pero para garantir o voto “boricua” (vocábulo de orixe indíxena co que popularmente se coñece aos portorriqueños), Obama debe dar un paso decisivo sobre o estatuto da illa caribeña, actualmente un Estado Libre Asociado de EEUU desde 1952. Para iso, esta visita histórica, a primeira dun mandatario estadounidense desde que o tamén demócrata John F. Kennedy visitásea en 1961, outorgáballe un carácter sumamente clave para as súas aspiracións de reelección en 2012.

Desde 2000 funciona en Washington un Grupo de Traballo sobre Porto Rico, creado durante a presidencia do demócrata Bill Clinton, e orientado a analizar as potencialidades do estatuto da illa e a posibilidade de realizar unha nova consulta popular sobre o seu estatuto. Territorio anexionado por EEUU tras a guerra de 1898 contra España, desde 1917, as persoas nadas en Porto Rico adoptan automaticamente a cidadanía estadounidense.

Con todo, as presións nacionalistas na illa obrigaron a formalizar un novo estatuto, como o de Estado Libre Asociado en 1952, unha figura anacrónica dentro do Dereito Internacional que lle outorga diversas vantaxes fiscais á illa con autonomía política dentro da Unión, pero ao mesmo tempo limitada ao estar suxeita aos plenos poderes do Congreso estadounidense, a través da Cláusula Territorial.

Os portorriqueños realizaron tres referendos para decidir o seu estatuto, en 1967, 1993 e 1998, nas cales as opcións estatista (a favor de incluírse en EEUU) e independentista foi derrotadas, mantendo o estatuto actual.

Por iso, Obama declarou durante a súa visita a Porto Rico que apoiaría a posibilidade de realizar unha nova consulta popular, tal e como establece o último informe do Grupo de Traballo, realizado en marzo pasado, que estipula como proposta principal “que os residentes da illa poidan determinar o seu propio futuro”.

Esta proposta establecería dúas consultas populares, previsiblemente a realizarse a finais de 2011: na primeira, preguntárase aos portorriqueños se prefiren a independencia ou ben formar parte definitivamente de EEUU. En caso de optar pola independencia, a segunda consulta preguntaría sobre a soberanía plena ou ben a asociación con EEUU. En caso de gañar a segunda opción, a consulta dirimiría se prefiren formar parte plena como o 51º estado da Unión ou ben manter o status actual, perpetuando dalgún xeito a posibilidade de manter o Estado Libre Asociado.

Aparentemente, existe certo consenso político na illa para celebrar o referendo. O gobernante Partido Novo Progresista (PNP), gañador das eleccións de 2008 para Gobernador de Porto Rico, promove a plena integración con EEUU, mentres o Partido Popular Democrático (PPD), actualmente a principal tolda opositora, defende o status actual de Estado Libre Asociado. A caída de intención de voto do Partido Independentista Portorriqueño (PIP) a favor do novo partido Portorriqueños por Porto Rico (PPP) dá a entender as escasas opcións de triunfo dos independentistas.

Por iso, a visita de Obama significou unha toma de contacto institucional sobre o clima político na illa. Diversas enquisas estiman que a opción independentista segue sendo minoritaria, aínda que os seus principais promotores non deixaron pasar a súa visita para afirmar as súas demandas de “iniciar un proceso de descolonización”. A visita do mandatario estadounidense á illa reduciuse a só cinco horas, a fin de evitar as protestas independentistas nas rúas de San Juan de Porto Rico, os cales tomaron diversas rúas da capital portorriqueña para esixir as súas demandas independentistas.

No seu discurso, Obama considerou que o estatuto non é o único problema para Porto Rico, senón que tamén prometeu contribuír con maiores axudas financeiras para o crecemento económico, a creación de emprego, melloras educativas e construción de vivendas, cuestións visiblemente máis tanxibles para os residentes na illa e que corresponden a temáticas propias dunha precampaña electoral. Obama asegurou que na campaña de 2008, tiña a Porto Rico “na súa mente”. Un simbólico soño que, referendo mediante, espera materializarse con votos e a súa reelección en 2012.

Acceso ao artigo orixinal no repositorio web 1998-2012

APARTADOSTEMATICOXEOGRAFICOS

United States ARCHIVE

IDIOMA

Galego

Date Created

June 20, 2011

Meta Fields

Autoria : 3713

Datapublicacion : 2011-06-20 00:00:00